

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

ВІДЕНЬ, 24. X ПАТ. Вчорашня неділя про-
явила у Відні спокійно, зате на провінції при-
шло до численних сутичок між соціал-демократи-
ми, комуністами і гітлерівцями. У Ст. Польте
билися гітлерівці з комуністами, причому на-
ціонал-соціалісти заатакували теж поліцію, ш-
хотіла розділити обі противні сторони. Два по-
ліцейські застрелили раба.

Демонстрація українських студентів і польська дипломатія.

До дискусії про польсько-українські взаємини у 1921 р

Отримуємо такого листа:

Високоповажаний Пане Редакторе!

Читаючи „Діло“ ч. 230 з дня 16 жовтня 1932 зауважив я у переданій за „Метою“ статті „Чи справа Сх. Галичини була вже у 1921 р. перерішена“ деякі неточно подані дані. В уступі тої статті п. я. „Демонстрація українських студентів у Відні і сатисфакція для Польщі коштом авторитету уряду З.У.Н.Р.“ каже п. Лось, що в червні 1921 р. обкидали українські студенти п. Скірмунта, тодішнього польського мін. закордон. справ якими, коли він переїжджав через Відень і що цей випадок дав полякам притоку жалати від великодержав формального зліквідування справи Сх. Галичини. Дальше п. Лось каже, що хоча тоді справи суверенності над Сх. Галичиною не полагалось, то Польща отрима-

ла іншу сатисфакцію, а саме: В дні 12. липня 1921 р. Рада Амбасадорів заявила, що не признає уряду З. У. Н. Р. репрезентацією території і населення Сх. Галичини.

У цій справі звертаю увагу, що це твердження не відповідає правді, бо обкидання п. Скірмунта являється в одні з готелів у Відні відбулося далеко пізніше, після 12. липня 1921 р. як це можна ствердити ще й тепер в дирекції поліції у Відні. Отже твердження, що непризнання уряду З.У.Н.Р. Радою Амбасадорів 12. VII. 1921 мало бути сатисфакцією для Польщі за обкидання п. Скірмунта являється невірне, а шукання якогось зв'язку між цими двома фактами — безпідставне.

Д-р Осип Клодницький.

Товмач, дня 18. X. 1932.

Згрішуюче віче в Берліні.

Берлін, 16. жовтня 1932.

12. жовтня 1932 р. заворушився весь Берлін, а головню його українсько-більшовицька громада. При Веберштрассе 17 в льокалі Бекера, домішні польського комуністичного товариства „Скорп“, мало відбутися протестаційне віче українських більшовиків проти розв'язання „Сельробу“ та закриття його преси польською владою. Запрошення на це віче розсилали масово. Влаштувало його українське комуністичне товариство „Воля“, що має свій осідок у Берліні, а по провінції безчисленні фіктивні філії.

На віче явилось около 20 осіб, всі майже з оточення бувшого президента д-ра Е. Петрушевича, такеж число мазурів та декілька німців. Замість в год. 7. почалося в год. 8. Відкрив віче якийсь „товариш“ Горбань. Навіть президії не вибирали, бо товариш заявив, що президію вибрав вже головний відділ Т-ва „Воля“.

Реферати виголошували в 3 мовах, українській, польській та німецькій. Всі реферати інші, хоч про одно й те саме, а це тому, щоби культурний німецький робітник не довідався, що говорилось в українському або польському рефераті і навпаки.

Перший говорив „товариш“ Кульчицький, вихованок польської організації „Скорп“, що якимсь чином не хоче проміняти буржуазну Німеччину за совітський рай, хоч має змогу туди виїхати. Він взивав усіх організуватися під стягами Сельробу... в Німеччині та співпрацювати з польськими масами... у Польщі та зокрема в Німеччині. Чому в Німеччині? — питання отверте.

Другий реферат виголосив бувший міністр ЗУНР, п. Бурбела, що ще й досі перебуває у Німеччині. Зовсім він на комуніста не схожий, ані поставою ані виглядом. Але говорив, бо так йо-

му казали. Згадував стару історію з „продажею“ Галичини полякам, розв'язанням УГА і переслідування українців, все з „марксіської точки погляду“. Місцями виходило, що він не є зовсім переконаним марксистом і що говорив проти власного переконання. Закінчив також зазивом до співпраці з поляками. За це плеснули йому трохи присутні поляки, а з українського боку почувся голос: „Фе, пане міністре! Деж таке можна говорити?“ Колиб могли почути той відчит п. Бурбела ті, що полягли під його проводом у нашій визвольній війні, то напевне рушилися би у гробах.

Далі говорили мазури по мазурськи, бо польською мовою того польсько-німецького жаргону годі назвати. Тут уже всипалося урядові Папена і всім юнкам та буржуям німецьким. До тієї боротьби проти Німеччини закликали й українців, що живуть у Німеччині мабуть на те, щоб їх повикладали з Німеччини. Другий промовець, видно якийсь польський патріот, який попав на те віче випадково й через непорозуміння, заявив, що він солідаризується цілком з цілим польським народом у Польщі і буде за Польщу боротися до смерті. За цю заяву нагородили його оплесками спантелчені б. українські достойники, що гуртуються докола б. українського президента та своєю поведінкою разураз унаглядують цілу глибину української національної трагедії. Чи справді ці люди, коротаючи незavidні дні на еміграції, мусять являтися на таких зборах, чи вони мусять свою особисту й загально-українську трагедію обносити по людях й прилюдно її маніфестувати? Чи колишні українські високі урядовці й національні діячі мусять виступати нині прилюдно на чужині з польськими й чужинецькими більшовиками на стид і згіршення своїм землякам і постороннім чужинцям? Глядач.

шого Національного Музею в порозумінні з дир. Овчиніцьким і покійним інж. Пешанським. Коли він у 1930 р. привіз більшу колекцію з ферій, зайшли до нього мистець Павло Ковжун, який працював пізніше в мурах Академії та над розписом саль, і пишучий ці рядки, щоб оглянути ту збірку. Тоді мистець п. Ковжун висловив погляд, що Академія повинна рішуче мати свій музей.

Щасливо замічена думка знайшла в особі ректора Академії не тільки найбільшу підтримку, але що найголовніше: ентузіастичного організатора і збирача музейних експонатів. Саме головню його заслугою, що особисто їздив по цілій Галичині, рятуєчи від загибелі цінні предмети церковної старовини, протягом кількох років нагромадив порівняючи велику колекцію і то дуже цінних творів церковного мистецтва, як іконостас, різьба на дереві, ткацтво, церковна посуда, рукописи, стародруки, шити, нумізматика, народне культове мистецтво та ін. Приблизними предметами завівся директор о. Олександр Малиновський і почав перше порядкування.

Від року в мистецтвом Музею д-р Михайло Драган, що переводить упорядкування, опис і консервацію експонатів. З причини нестачі відповідного мешкання Музей покищо займає лише одну більшу залу, два менші приміщення і коридор.

Перше навічечке приміщення заповнено творами сучасних українських визначних мистців. Передовсім твори Олександра Новаківського: знаменитий образ „Мойсея“, портрет митрополита, два образи „Благовіщення“, „Воскресіння“ і „Пробудження“. Покійний Петро Холодний, що залишив у мурах Академії один з найкращих своїх творів — іконостас і настінні малюнки алялемічної галерії, представлений в Музею

РЕОРГАНІЗАЦІЯ СЕКРЕТАРІАТУ ЛІГИ НАШОЇ.

ЖЕНЕВА, 24. X. ПАТ. Авеноль виїхав до Риму. Там радитиме з Муссолінім над справою реорганізації секретаріату Ліги. З Риму Авеноль поїде до Берліна, щоби обговорити подібні справи.

Вибірчі гороскопи в Німеччині.

БЕРЛІН, 24. X. ПАТ. В пресі появилися перші прогнози вислідів виборів до райхстагу, визначених на 6. листопада п. р.: „Монтаж ам Морген“ рахує на зменшення фреквенції голосуючих. Число послів у райхстагу, яке зросло до 608, знову зменшиться. Втрати націонал-соціалістів, що мали досі 230 мандатів, оцінюють на 20 до 40 мандатів. Число соціал-демократичних мандатів упаде із 133 до 120. Комуністи побільшать число своїх послів із 89 до 100—110. Тим, способом сили соціал-демократів і комуністів зрівняються. Центр може втратити 5—6 мандатів. Загально думають, що найбільший приріст голосів досягнуть німецькі націоналі як одинока урядова партія. Якби вони зискали 20 нових мандатів, то означувало би це приріст на 50 проц. теперішнього числа послів. Дрібні партії збережуть мабуть свій теперішній стая посідання. Таке пересування в укладі поодиноких сил спричинило би поважні зміни політичного обличчя райхстагу.

Голодовий марш на Лондон.

Дві тисячі безробітних з усіх сторін Англії розпочали голодовий марш на Лондон, де хотять запереставити проти розпорядків у справі заимог. Учасники походу прийшли до міста Штратфорду, де прийшло до гострих сутичок з поліцією. Група безробітних числом 300 осіб, що переночувала в домі для бідних, була невдоволена з одержаних харчів і почала грабувати харчевий склад. Покликава поліція стрінулася із сильним опором безробітних, з яких багато потерпіло рани. Після того інциденту безробітні продовжали марш під ескортою поліції.

Хліборобський конгрес у Софії.

СОФІЯ, 24. X. ПАТ. Розпочалися тут наради щорічного конгресу рілльничого об'єднання. В конгресі бере участь 6.000 делегатів і коло 15 тисяч гостей. У відкритті конгресу взяв участь провідник грецької селянської партії Папанастасіу і б. румунський міністр Радукану.

НЕ ЗАБУДЬТЕ В РОЗМОВІ З ВАШИМ СУСІДОМ, ЗНАКОМИМ АБО СПІВРОБІТНИКОМ ЗАПИТАТИ, ЧИ ВІН: ВИРІВНАВ ПЕРЕДПЛАТУ? ЧИ ВИСЛАВ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД? ЧИ ПРИЄДНАВ ХОЧ ОДНОГО ПЕРЕДПЛАТНИКА?

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 26. ЖОВТНЯ 1932.

Д-Р В. С.

Музей церковного мистецтва при Богословській Академії у Львові.

Величезні скарби нашої давньої мистецької культури, забуті по стародавніх вістаріах церквах численних міст і сіл, становлять невичерпне джерело для наукового досліджу, виховання й освіти. Обмежена кількість наших музеїв не в силі представити боляй частинно всі ті цінності, які не маємо на наших широких землях. Територіально деякі місцевості були зовсім неадекватні в центральних музеях і щойно недавно почався рух за регіональними збірками. Щож до музеїв спеціального призначення, то ця справа у нас ще зовсім у початках.

Відкритий дня 9. жовтня 1932 Музей Богословської Академії у Львові має саме на меті заповнити оцей брак музеїв спеціального настановлення. Як інституція шкільна, Музей має передовсім виховуваче значіння. Збірки повинні заочно ознайомлювати мозок з цінностями нашої давньої культури, виховувати в неї розуміння і смак до творів мистецтва, витворювати пієтизм до пам'яток минулого та подавати перші вказівки щодо їх консервації й охорони. На останнє потісне завдання Музей може виконати легко і з великим успіхом, бо ніхто інший, як саме священник найбільше стоїть до церкви, де переховуються мистецькі скарби, перідко й цілі музеї в мініатурі церковного мистецтва.

Історія закладення новоствореного Музею ще новітнім ведає. Ректор о. д-р Йосиф Сірий вже від 1922 р. збирав таборинні очі для на-

двома цінними малюнками дерев'яних давніць і кравинами. Звертає на себе увагу (також дуже цікаво виконаний п'янтелістичною манерою „Nature morte“ П. Ковжуна і малюнок І. Іванця (Рогатинська церква й особливо „св. Юр“), проф. Ю. Мосалевського портрет о. декана д-ра Тита Мишківського та Перфецького: Розстріл більшовиків. Крім того в копії з ікон византийського письма В. Пешанського й образів італійського ренесансу — В. Дядинюка. (З того 9 образів — це дар митрополита для Академії).

Дальший коридор і кімнату (мала зала) займає церковна іконопись XVI—XVIII ст. До особливо цінних експонатів належать тут: „Візд до Брусалиму“ (XVI ст.), прекрасно виконаний „Арх. Михайл“, голова Богородиці (XVII—XVIII ст.), фрагменти іконостасу і портрети визначних святих XVIII—XIX ст. Тут же на східній головній входу підчас свята інаугурації були розміщені килими і ткалини східного походження, з яких деякі перські старі арази (дар митр. Андрея) мають велику мистецьку вартість.

Найповніший образ збірок Музею має велика зала, де скуплені найцінніші експонати. Малюєство тут репрезентоване образами, починаючи з XV ст. До найстаріших належить датований образ „Стрітення“, шкони близької до новгородської. З експонатів XVI ст. відмітимо дуже цінний образ доброго письма св. Миколи аї Стрия, товню виконаний образ з динамічно трактованою постатю св. Параскеви, „Пантократор“ в овалі, „Три Святителі“ і цілу низку образів XV—XVI ст. з бічними маленькими образами, що ілюструють життя і страждання святого, постать котрого займає центральне місце образу (Богородиця, св. Микола та ін.). Не менше цінний образ „Страшного Суду“ кін. XVI або перших років XVII ст. з цінними побутовими деталями. Решта образів (XVII—XVIII ст.) поді-

Соціалісти проти спільного фронту з гітлерівцями.

БЕРЛІН, 24. X. ПАТ. На заклик провідника націонал-соціалістів Штрассера в справі створення спільного фронту професійних соціалістично-демократичний посол Брайтшайд відповів у промові, виголошеній у Дісельдорфі, що це домагання неможливе. Соціал-демократи не можуть ра-

зом з гітлерівцями, прихильниками диктатури боронити конституції й демократії. Заявляючи, що спроба привернути монархів в Німеччині, промовець апелював до центру, що стоїть на тім самім становищі в тім справі.

Місяць української незалежної преси у Львові.

Львів — Читальня „Просвіти“ Личаків. Презент ред. І. Кедрин. Відчит відбувся в неділю 23. ц. м. в 5. год. попол. Слухачів було понад 200 осіб, майже виключно зі сфер робітництва, дещо міщанства. Інтелекції з Личаківської ділянки, де її найбільше у цілому Львові (цілий блок домів „Власної Хати“), на відчиті зовсім не було (вона й до тої читальні ніколи не заходить, а вся праця полягає там на кількох патріотичних одиницях). По відчиті відбулася коротка дискусія. Дискутантні зі слухачів піднімали заклики головно під адресою адміністрації українських газет.

В неділю дня 23. ц. м. відбувся на Новому і Старому Знесінні біля Львова в салі „Просвіти“ відчит ред. Ярослава Курдилика п. заг. „Українська преса і громадянство“. Прияних було 147 осіб. Після реферату вивязалася коротка дискусія, у якій забирали голос проф. Березовський, мр. Жовнір і о. Харина. Вирішено заявити комітет пропаганди української незалежної преси, до якого увійшли: мр. Жовнір, Кузник М., Островський В., Гомовський Лев, Струківна Євгенія. Комітет поставив собі за завдання по-

ширити українську пресу на терені Старого й Нового Знесіння. Перший примір у тому напрямі зробили громадяни Знесіння тим, що зголо- силися 29 нових передплатників, а в тому числі є 7 таких, що заперемували по 2 і 3 часописи. З датків на пресовий фонд зібрано 18.16 зол.

В Товаристві „Союз Українських Купців“ у Львові — Підвалля 9 — відбувся дня 23. X. ц. р. відчит інж. М. Творидла п. н. „Значіння реклами в торгівлі й промислі“. Слухачів було 80 осіб — купців, промисловців і у. т. т. По відчиті розвинулася широка дискусія. Передовсім обговорювано: кінцеве розрешування нашого промислу й торгівлі; спосіб переведення реклами. Незабаром у. т. т. улаштував курси рекламо- знавства. На прохання „С. У. К.“ інж. М. Творидла матиме відчит іще 6. листопада ц. р. там же — себто в доміні „С. У. К.“ Підвалля 9.

На сходинах учителів у Львові дня 23. жовтня ц. р. виголосив ред. Ів. Герасимович реферат про українську незалежну пресу. Присутні вислухали цей реферат з великою увагою та рішили підтримувати й поширювати українську національну незалежну пресу.

Місяць української незалежної преси в краю.

ГЛИНЯНИ.

В неділю 23. ц. м. відбулися у Глинянах два реферати про значіння української друкованої слова. У прибраній доміні місцевої читальні „Просвіти“ (відповідними написами з покликами з нагоди місяця преси, як також і часописами), зібралася численно місцева публіка. Перший реферат п. Білявський, учитель позашкільної освіти при місцевій філії Т-ва „Просвіти“, висловив присутнім вагу книжки та наважує- чи до клеча „Одна родина — одна книжка“, за- явив також до підмоги „Просвіти“. Про пресу ре- ферував п. Роман Давидович. Референт подав ко- ротку історію розвитку світової преси, перерів- нявання між пресою українською і пресою ін- ших народів та на статистичних даних висказав- ся за нашої преси на західних землях. Вкінці

подав деякі способи виходу з тяжкого положен- ня (як зменшення видатків на тютюн, алко- голь, даліше передплатування часописів коопе- ративним способом, себто до спілки і т. д.) та за- кінчив закликом збільшити число передплатни- ків рідної незалежної преси. Після рефератів вивязалася жива дискусія, у висліді якої ви- брало комітет з чотирьох людей, що має зайнятися поширення українських часописів у самих Гли- янах, як також і в околиці.

Слід додати, що з нагоди дня преси влашто- вано також продаж часописів при місцевих церквах, як і при вході на салу. Продано 67 чи- сел різних українських часописів, за які повну належність передано до адміністрації пооди- нких редакцій. Крім цього зібрано 3.60 зол. на пресовий фонд.

Скликання сойму.

У понеділок відбулося засідання ради мі- жострів. Взагалю, що радні над речинцем по- ляли декрету президента Польщі в справі скли- кання сойму. Кажуть, що декрет цей оголосить 31. жовтня. Перше засідання сойму відбудеться мабуть 3. листопада.

Застає на дні виразні групи: ікон у виконанні вишкочених майстрів та образів більш народних, зрештеш, а також останні не позбавлені оригі- нальності і живої краси. Церковна різьба на дереві заступає чотирма св. дверима Іконоста- сіа XVI—XVIII. ст., далі т. зв. „Патерника“ з да- ров середини XVII. ст., дуже цінна збірка дерев- яних хрестів переважно XVIII. ст., дерев'яні ча- ші та ін.

Дерев'яні предмети церковного вжитку до- помагають металеві виробі старшої лати. Ці ек- спонати мають на увазі представити наглядний образ історичного розвитку церковної посуду.

З тисяч звертають на себе увагу прекрасні фрески Малавського Скиту, gobelінова орнамен- тальна вишивка XVII. ст. на величезній еванге- лій новий лати і паретні дуже цінна й рідка тепер збірка старіх папір.

Велика кількість старих літургичних кни- жок складається з цінних примірників рукописів XVI. ст. і стародруків XVII—XVIII. ст. Крім того є кілька штихованих антиквісів і поміж ни- ми одна у виконанні знаменитого львівського гра- вера середини XVIII. ст. Івана Філіповича.

З пам'яток новітніх часів переходять в Музей різні предмети по вишкочених діячів українського життя (напр. Сембратович, еп. Волян, єпископ Лавровський і ін.).

Збірка церковного мистецтва доповнюється великою колекцією нумізматичною, писанок то-що.

Слід підкреслити, що всі різноманітні від- лича Музею з новими численними експонатами (напр. один ікон коло 200 чисел!) зібрані проти- том дуже короткого часу — всього кількох років. Це дає заперуку, що дальший розвиток і розбу- вання цього Музею має бути тільки тоном (з не- меншим успіхом).

Євангельські хлібоїди.

За чий гроші працюють у нас протестантські секти. — Прилучення українських євангеліків до польсько-реформованого костела у Варша- ві. — Геть з руїніками!

Протягом кількох літ вешталися по наших селах всякі представники євангельських сект, що деморалізували нарід. Українські євангеліки творили вже на терені Східної Галичини пресви- терську або т. зв. реформовану церкву, потім злучилися з а. і г. церквою (аугсбурсько-гелівет- ською), аніде пішли до виленської консисторії, а виленської знову до а. і г. (знову до німців), а від а. і г. до варшавської (польської) єванг. ре- формованої церкви), як не подав орган церкви „Євнота“ у ч. 8-9. за серпень і вересень 1932 р.

Беззаставна боротьба між євангельськими провідниками, з котрих кожний хотів би бути „реформатором“ („калліном“ чи „латором“), взаїмне обидували себе болотом перед своїми „лірними“ та перед своїми хлібоїдними спри- чинили у висліді переходи від одних до других і повстання між українськими євангеліками у Сх. Галичині різних євангельських сект. Проти кожної церкви чи то секти, з якої виступили, вели вони потім заявлять боротьбу. Тепер єван- геліські незгодники дають себе взаїмно поборю- ють. Колотітця між ними не переводиться. Ін- тригують одні проти других, очорнюють себе, що дає найбільший доказ їх моральної вартості.

Мушкеті в ідеалістичній олімпії, що скорше зорієнтувалися в божественній праці „ширителів євангелізму“, ті, котрим уже забагато було тих провідників, давно покинули їх і вернули до своєї давньої віри. Тепер уже весь наш загаль- добре пізнався на тих ширителів євангельських ідей, коли вже й самі євангеліки з переконанням тирять, що „українським євангелістам зале- жити лише на грошах“, що „пастори імпортує- для них віру, а для себе долари“, що „лірним“ обіцяють „дарство Боже“, а для себе горнуть гроші і коштом вірних заповнюють собі кишень життя.

Зніжки ті гроші на поширювання єванг. сект нашіли, чи то в Північній Америці, чи в Ка- наді, а Наоміани, чи в Женеви, хто ті гроші не

давав би — це хлібоїдщина. В це штучний рух який не має підстав у народі, рух підтриму- ний за чужі гроші, для чужих інтересів, а ніко- ли в інтересі українського народу. Словом: рух кривдишкий, рух руйни.

Не від речі буде сказати, що вже час, аби наші радикали, передовсім деякі їх інтеліген- тів, що зраду підтримували і тепер ще підтриму- ють „поступову віру“, паретні прозоріли, чим є в наших відносинах т. зв. євангельський рух. Здається нам, що тепер вони знайдуть відпові- дну назву на прилучення українських євангелі- ків до Варшави та арозуміють, яка ціль його найновішого акцесу єванг. провідників. А ро- били цей акцес до „польського євангельсько- реформованого костела“ у Варшаві, як про це повідомляв орган тої церкви „Євнота“, отсі па- стори: Павло Крат, Микола Журавський, Лєв Бурчак, Петро Яремко і кількох дяків-євангеліків.

Згадана „Євнота“ повідомляв при кінці, що небагато приступлять до варшавського поль- ського єванг.-реформованого костела й інші дя- кони та пастори українці, що саме тепер кінчати відповідні студії.

З того бачимо, що небезпека від протестант- ських сектантів для нашої національної одно- цілності й релігійної єдності істнує даліше і погрожує нам дальшою кривдою. Не повинні ми на увазі всі інші громадяни, котрим дорога народня єдність, і виступити якнайшвидше проти протестантських руйніків-хлібоїдів. То- му кличемо: Бережіть наш нарід перед т. зв. євангельськими проповідниками! Говіть з укра- їнських сіл нову хлібоїдщину.

Стрілянина по німецьких містах.

БЕРЛІН, 23. X. ПАТ. В промисловому місті Кастроп Равкес у Вестфалії прийшло до білки між гітлерівцями і комуністами, що скінчилася стріляниною. Одного гітлерівця абило, а 5 також ранили. Число раниених комуністів досі невідоме. В часі вуличних заворушень у Берліні арешту- вали кількадесять осіб.

Війна в південній Америці.

БУЕНОС АЙРЕС, 24. X. ПАТ. З Ассомпціон повідомляють, що парагвайські війська розбили біля Арче 4 полки болівійських військ, забрали багато полонених і здобули воєнний матеріал, приневолюючи остатки болівійських відділів відступити до фортифікації в Арче, які охороняли парагвайські війська.

БУЕНОС АЙРЕС, 24. X. ПАТ. Парагвайські війська взяли форт „Арче“.

Процес комсомолців у Харкові.

З причини важких господарських умов в Радянській шириться сильно бандитизм. На пе- редмістах Харкова повторюється грабунжові на- пади в білий день. Міліція і ДПУ безсилі су- проти цих явищ. Характеристичний з того огля- ду процес 30 членів комуністичного союзу мо- лоді (комсомольців) відбувся недавно перед су- дом у Харкові. Обвинувачені комсомольці зор- ганізували розбійницьку ватагу, що в одво- строкх урядовців ДПУ перевозила по почат ре- вінції, погрози і терором домагалася видачі гро- шею, дороговітностей та предметів першої потре- би. На запит прокуратора, з яких мотивів до- пускалися грабунжів, один із комсомольців зая- вив, що хотів тим способом здобути більш гро- ші й втекти за границю, де життя краще ніж у Радянщині. Інший обвинувачений заявив, що грабиди для ідеї, бо тим способом хотів втекти від нужди, яка панує в Радянщині, головно на Україні. Процес скінчився тим, що 7 обвину- вачених засудили на кару смерті, а решту на до- вголітню в'язницю.

Щоби не Кляра Цеткін.

Щоби нового райхстагу чера не отримала комуністка Кляра Цеткін, нац.-соціалісти по- ставили на перше місце в округі Франкфурт н. Одром кандидатуру 82-літнього ген. Ліпмана. Його вибір певний. Ген. Ліпман старший від Кляри Цеткін 7 літ.

НЕВІДОМА ПОШЕСТЬ.

КЕНІГСБЕРГ, 24. 10. ПАТ. Над т. зв. Ви- сльним залізном у Сх. Пруссії поширюється дальше невідома ближче пошесть. До сьогодні заготовували її 57 випадків. Лікарі не вдали досі ствердити причини поширювання тієї пошести.

ЗГОРІЛА ФАБРИКА.

ПАРИЖ, 24. 10. ПАТ. У м. Туркоан у півн. Франції згоріла велика лущильна рижня. Відат є на яких 300.000 франків.

СТРІЛИ В ТЕАТРІ.

БЕРЛІН, 24. X. ПАТ. Після вчорашньої вистави Вагнерового „Зігфріда“ в берлінській опері Кільце при вході для артистів тяжко постріляв з револьвера свою жінку Біндертгель, що відтворювала роллю Брунгільди. Акторку в тажкому стані перевезли до шпиталю. Вбивник ліжачо арештували хотів застрілитися. Причиною того вчинку задрість.

ПОТОНУЛО 18 МУРИНІВ.

НЬЮЙорк, 24. X. ПАТ. Автобус, що віз муринів, упав у ріку Місісіпі, 18 муринів утонуло.

На могилі Ів. Франка.

На Личаківському цвинтарі у Львові закінчують тепер остаточне обтісування гранітової скелі й примонтовування до неї бронзових фігур надгробного пам'ятника на могилі Івана Франка, якого відкриття відложено на травень 1933 р. у роковини смерті великого Каменяря.

Користаючи з нагоди тимчасового відхилення дерев'яної загороди, за якою відбуваються роботи, ми мали можливість оглянути цей пам'ятник. Імпозантність цілої мистецької концепції, динамічний рух фігур, прекрасне виконання, повне живого мистецького змісту, помислу й передачі завітів великого письменника, разом з чудовою гармонією сірого тла граніту і темної бронзи на тлі живої зеленої декорації — роблять якнайсильніше враження. Цей пам'ятник безперечно буде окрасою цвинтаря, вирізняючися своєю мистецькістю серед моря безбарвних і бавальних та ремісничих у виконанні надмогильних пам'ятників, які його з усіх сторін оточують.

Дуже тішимся, що молодий талант Сергія Литвиненка, якому припало почесне завдання виконати цей пам'ятник, переборює усі труднощі, зв'язані з будовою, а комітет будови пам'ятника не зрадився ніякими перепонами й довів справу до кінця, залишаючи на місці спочинку великого громадянина гідний його пам'яті монумент

Ф. Д-ко.

НОВИНКИ

— Українська робітня футер Юліана Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46. 1880-2

— Робітня жіночих одягів „Труд“ під мистецькою управою п. Олесницької виконує елегантно, солідно і точно сукні, костюми, плащі дамські і діточі по приступних цінах. 679

— Як краківський „Курєр“ веде нагінку на „Ріану Школу“? В ч. 293 „І. К. Ц.“ з Краківки з 22. п. м. під шумним наголовком „Українські гімназисти підпалачами польського майна“ доводять, наче би справниками пожерів в Яворові були „учні“ вичик клас прив. укр. гімназії „Рідної Школи“ в Яворові та один слухач філософії зі Львова. Вони мали творити т. зв. п'ятку: „Вина вповні доказана“ і т. п. Вкінці: „Справники стануть перед доразовим судом в найближчій тижді“. — На ділі з п'ятьох арештованих тільки один є учнем гімназії „Р. Шк.“ в Яворові. — На погрози про доразовий суд

ЗАМІСЦЬ ДУМАТИ

над злиднями будня
займіть свій ум доброю
лектурою, читаючи

НОВУ КНИЖКУ

З ЯПОНСЬКОГО ДОМУ.

СТЕПАНА ЛЕВИНСЬКОГО

Набути можна в Аміністр. „Діла“ за вол. 2.—
(без пересилки).

треба відповісти, що і доразовий суд є судом, який справу розглянув би. Та, як читаємо в ін. часописах — доразового суду тут не буде. — Інтенції „І. К.-я Ц.“ з його нагіркою на „Р. Шк.“ є такі ганебні, як ціла та краківська газетка.

— Статистика збіжевої ржі. На основі обчислень головного статистичного уряду зменшення зборів пшениці повстало наслідком зараження ржою. Зараза кинулася особливо на південно-східні воєводства. Найбільші втрати потерпіло воєводство тернопільське, які досягли 64.2 проц. На третьому місці стоїть львівське воєводство із втратами 59.1 проц. На п'ятому місці знаходиться станіславське воєводство, якого втрати дійшли до 47.6 проц.

— Проти бойкотування міст селянами. У зв'язку з агітацією польської трудової партії на терені повітів перемиського і хшанівського, щоб селяни бойкотували міста й припинили довіз хліборобських продуктів, слідча влада перевела ревізію в канцелярії адвоката Мадєя в Тарнобжегу. Доходження ведеться далі. У Скочевині пов. Тарнобжег арештували Францішка Горгу, що накликав до рільного страйку й бойкоту влади. В тій самій справі арештовано в тарнівському повіті 15 осіб.

— Замкнули редактора. У Варшаві арештували відповідального редактора „Роботніка“, п. Стоян-Стефановича, що дістав 6 місяців в'язниці за зневаження слідчого судді Деманта. Справа перейшла всі інстанції, а минулого тижня Наяв. Суд затвердив цей присуд.

— Ревізія серед „Обвєполю“. Серед членів польської ендеції та „обозу великої Польщі“ в Познані і Торуні переводить поліція масові ревізії, які обняли досі двісті кількадесять осіб. Арештовано редакторів Мадєйського та Піщакі і кількох інших діячів під замітом проти-державної діяльності.

— Засудили ендецького посла. Городський суд у Познані оголосив присуд у справі посла ендецької партії Болєслава Левандовського з Гнезна за промови на передвиборчих вічах. Левандовського засудили у сімох випадках на 18 місяців в'язниці, які перемінені йому на одну кару 6 місяців в'язниці.

— Цікава господарка. У Львові арештували касієра тютюнової гуртівни Союзу легіоністів (в будинку Народного Дому) Тарковського під замітом спроневерення суми 18.140 зол. У зв'язку з тією самою справою арештували магазінера гуртівни Козала. Цікаве, що ця гуртівня, якої директором є б. голова Союзу оборонців Львова полк. Бачинський, апала вже кілька разів жертвою крадіж, раз на 6 тисяч, раз на 8 тисяч, а раз на 10 тисяч зол. Теперішня дефавдація викликала сенсацію в сананійних колах — опікувалися досі тією гуртівнею.

— Обманець, яких багато. У Львові арештували Степана Дідушека, урядовця військової ксманди доповнень, за зловживання при бранці. Як стверджено, Дідушек брав від обов'язаних до військової служби хабарі, обіцяючи їм різні полекші, яких не додержував. Крім того видурив від одної жінки 7.800 зол., обіцяючи, що з нею оженився й обіцянки не додержав. Арештовано теж кравця Германа Собля, що доставляв Дідушкові рекрутів, які не хотіли служити при війську.

— Крадіж доларових листів. Слідча поліція у Львові перевела в мешканні амбуляційного листоноша Яна Томаша, що живе на Сигніві. Найшла кількадесять американських листів, з яких украдено доларові банкноти в загальній сумі кількесот доларів. Багато листів було в печі, де ще не догоріли. Томаша арештовано. Поліцію стягнула на Томаша його рідна сестра, яка повідомила про його крадіжці слідчу владу з пімсти за те, що він хотів викинути її з дому.

— Злодійські подвиги. На жінку професора університету напав на вул. Пелчинській у Львові якийсь опришок і вирвавши їй з рук торбинку, в якій находилося 670 зол., утік. — З мешкання кап. Яворського при вул. Хмельовського вкрали злодій гардеробу вартости 2.000 зол. — З магазину футер фірми З. Вури при вул. Корняків у Львові вкрали футурні виробів вартости 3000 доларів. Злодії добулися крізь отвір, який вибили в мурі.

— Убивство на Левандівці. Влад. Бурий, відомий на Левандівці під Львовом авантюрист, мав особисті порухунки з 30-літнім власником рсальности Казимиром Перунком. Минулої неділі Бурий впав до реставрації, в якій забавлявся Перунко зі знакомими і вдарив його в лице. Коли Перунко хотів зареагувати, Бурий добув довгого ножа і вбив його свого противникові в серце. Перунко згинув на місці, а Бурого, що втік в вулицями, зловила поліція і відставила до арешту. Справою зайнялася слідча влада.

— Грабунковий напад на потяг. На залізничному шляху між головним двірцем і Підзамчем у Львові невисліджені злодії вскопили до товарового потягу і вкрали два балі товару загальної ваги 53 кг.

— Вбитий підчас утечі. Від довшого часу неспокоїв людей повіту Камінка Стр. і Львів. Степан Ярина із своєю ватагою. Ярину були зловили та замкнули в тюрмі в Буську Вел., та він відтам утік крізь комин і далі нападав на людей зі своєю ватагою. Поліція уладила облаву в лісах біля Желехова. Ярину зловили і закутого відпроваджував поліцай лісом до Камінки. В лісі Ярина пустився атікати, а коли не послухав зазиву поліцай, щоб стати, поліцай вбив його, поцінавши в голову.

— За шпигунство. У Рівному відбувся наглий суд над шофером Петром Романчуком, Леонідом Івашуком, його братом Теодором Івашуком, мешканцями села Плоски та шевцем Ол. Гєфманом з Луцька, яких обвинувачено за шпигунство. Всіх засудили на кару смерти на шибениці. Президент Мосціцький відмовився їх помилувати, тому всіх трьох засуджених повішено на вичиничному подвір'ї. — Наглий суд у Варшаві розглядав справу Олександра Тєглицького, капельмайстра із Глині, вишано-

ФЕПЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 26. ЖОВТНЯ 1932.

МИКОЛА ГОЛУБЕЦЬ.

4)

Пантеон Галицької Землі.

(Українські могили на Личаківськм цвинтарі.)
(Докінчення.)

З черги громадських і політичних діячів Галицької Землі, що спочили на Личаківському цвинтарі згадаємо Якіма Хоминського (пом. 1867), директора львівської поліції й члена львівської Ставропигії, якому польська опінія приписує деякі антипольські заходи австрійського уряду в 1846 році. Юліана Лаврівського (пом. 1873), що в 1870 р. був заступником маршала галицького союзу; забутою всіма ховається на периферіях цвинтаря могила Михайла Павлика, приятеля й співробітника Драгоманова і Франка, одного з творців української радикальної партії. До свіжих могил Личаківського цвинтаря належить могила одного із творців української соціально-демократичної партії Миколи Ганкевича. Похорон цієї вишквою талановитої й кришталіно чистої людини був наче похороном тієї української соціалістичної групи, яка вірила в можливість співпраці з польською соціалістичною партією. Тихо згас і без надзвичайної похоронної помпи був похований Нестор українських парламентаристів Юліан Романчук, що крім цього заслужився як видавець бібліотеки українських класиків, а перш за все

Шевченкового „Кобзаря“, що сотнями тисяч розійшовся поміж галицьким громадянством, а його останній, доведений наклад був в одну мить розхоплений російськими старшинами і салдатами, що в 1914 р. окупували Львів. Тиха, незаметна могила криє тілліні останки д-ра Володимира Бачинського, що промах останніх днів свого життя окупив трагічно, самогубною смертю. У родинній гробниці спочиває д-р Володимир Охримович, у молодості радикал, а під кінець життя ревний католик, що мав цивільну відвагу на прилюдну сповідь і ханття, людина ангельської доброти і зразковий громадський діяч. Під нагробником з теробовельських плит спочиває д-р Іван Курівець, лікар, посол, організатор Кадушини, державний секретар здоров'я З. О.У.Н.Р., директор Народної Лічниці, а при всьому тому безоглядний принципіаліст і правдомовець, чим зеднував собі тимчасових ворогів і досмертних приятелів.

Крім цього спочили на Личаківському цвинтарі — д-р Євген Озаркевич, популяризатор медичної освіти й основник „Народної Лічниці“, сенатор Михайло Черкавський з Волині, кооператор Сидір Кузик, Олександр Борковський, педагог і дошкільний редактор „Діла“, Дмитро Вінковський, популярний поет і публіцист, правники д-р Петро Сушкевич і д-р Даміан Савчак та теологи — о. д-р Петро Крипакевич, о. д-р Спиридон Кархут, професор Богословської Академії у Львові, і багато-багато інших, яких могила не вдалося нам покищо відшукати.

Усі вони — „від мали до велика“ жили й працювали не тільки з самоцілюванням і само-

жертвою, а заєдно в тому переконанні, що коли не сучасність, то майбутні покоління згадають про них не злим, тихим словом...

Остаточню, призадумуючись над здебільша невеселим станом могила діячів культурно-національного життя Галицької Землі, насовується нам можливість відповідного вшанування тих зпоміж них, яким ставлення окремих, коштовних намогильників, було не підсилу українському громадянству. „Пантеон“ Галицької Землі складений із безліччі могилок, розкинутих по цвинтарних периферіях, куди не заблукать нічия нога, це явище справді жалюгідне. А чи не можливих намогильників, було не під силу українського загалу, створити на Личаківському цвинтарі, коли вже не недичаву брацку гробницю, то бодай закупити шматок цвинтарного поля, на якому можна би забезпечити місце вічного спочинку для кожного українця, що амираючи у Львові, залишає по собі пам'ять добре заслуженого?

Так поступили львівські поляки з учасниками своїх повстань і з „оборонцями Львова“, де того додумалися львівські москвофіли, будуючи „братську“ гробницю для своїх журналістів, то щож легшого, як чисельному українському громадянству подумати над створенням свого Пантеону. З часом на такому цвинтарному кварталі можна би збудувати мавзолей чи спільний пам'ятник для всіх, а це малоб свій вплив не тільки на характер Личаківського цвинтаря, але й свої добрі виховні наслідки для цілих поколінь „галицького громадянства“.

го в шипунську справу. Теплицького засудили на 15 років в'язниці.

— **Душогубство із заздрости.** Із Сянока повідомляють, що в Сторожках Великих хтось убив вистрілом із кріса Степана Ганаса, що пробував у своїй любовниці Розалії Гембусь. Вбивство dokonano із заздрости.

— **Застріляли бандита.** ПАТ повідомляє, що в місцях миски Гузакі в коширському повіті поліційна стежа застріляла грізного бандита Семена Яркуха. Він скривався в лісах від кількох місцевих.

— **Летунський осяг.** До Люблина прилетів митної пелілі кап. Карпінський, відбувши там велику повітряну подорож з Польщі до Афганістану і назад.

— **Стріляв на заяця, убив людину.** Власник миски Туржишків під Ошмянкою, Мих. Локоценьський улаїв полювання на заяця, а в якому взяв участь теж Чеслав Завадзкий із Вильна, чому позичив свою рушницю. Коли надбав дозволений заяць Завадзкий стріляв так нерозсудно, що весь набій попав у Локоценьського, розриваючи йому голову та убиваючи його на місці. Завадзкого арештовано.

— **Збірки на емер. судовиків.** У Варшаві й провінційальних містах серед судовиків збирають датки на спенсіонованих по фаху товаришів. З призначених фондів користатимуться ті судді, що втратили становище в суді, а не мають іншого зарібоку.

— **Трансакції „короля самоходів“.** Американський мільярдер Генріх Форд закупив в останньому часі 75 мільйонів бушлів пшениці по 40 центів. Закуплене збіжжя залує продавати в Китай. Крім того хоче вислати робітників, які втратили працю в його фабриках, до Радянщини, де дістануть заняття в тамошніх його фабриках самоходів.

— **Золотодайний край.** Із Капштату повідомляють, що після дволітніх глядань геологів відкрили нові жили золота на просторах, положених на захід від Рандфортен. Скількисть покладів золота обчислюють на 220 мільйонів тонн. Знахідки очікують тепер нового розквіту південної Африки у зв'язку з майбутньою експлуатацією тих теренів.

— **Річні вістки.** Президент Гінденбург дістав на своє 85-ліття 1700 привітних телеграм, 20.300 віталь і велику скількість дарунків. — У Франції із нового року буде введена монета замість банкнотів по 10 і 20 фр. — У Спол. Держави зклали фабрики вже продукують велику скількість пляшок і чарок, сподіваючись, що „духний“ режим буде скасований. — Японські промисловці знизили в Кобе 150.000 невеликих дорожніх каменів, щоб не допустити до знижки цін. — Конференція рабів і мірян в Бруселі рішила, щоб звільнити із усіх громадських обов'язків тих жінок, що не зберігають права про суботній відпочинок. — У Мадриді радив від у справі міжнародних зв'язків бездротним телефоном і телеграфом. — У Білгороді помер Мілан Міланович, що відіграв велику роль у вбивстві короля Олександра та королеви Драги. — Чемпіонат Англії в ситківці виграв шестий раз Боротра, який побив англійця Лі у такім відношенні: 3:2, 6:3 і 6:3. — Французький уряд дав у дарі шведському князеві Густавові-Адольфові з нагоди його шлюбу гербовий щит шведського короля Карла X, що був досі власністю франц. держави.

— **Голоділка новобранця.** У Бельгії відмовився виконувати військову службу новобранець фламандець Ридигер Сіменс. За це засудили Сіменса на 9 місяців тюрми. Новобранець для протесту почав голодіку. Сподіюється інтервенції самого короля, бо два старшини відвідали на приказ короля Сіменса в тюрмі та допитувалися про стан його здоров'я. Тюрмня утримує хоче зломити голодіку Сіменса так, щоб переслухав його не раз по кілька годин. Сіменсова мати виступає на зборах, оповідає про свого сина. Щодня перед тюрмою в Антверпен відбуваються маніфестації.

— **Обмеження для туристів у Палестині.** У Палестині введені нові приписи, які не дають змоги вільно кожному мандрівникові вибратися у подорож по краю. Відтепер кожний турист мусить пред'явити владі білет для віз і дати докази, що він не має наміру поселитися в Палестині.

— **Воздушна ватиканська фльота.** Папа закликає створити окрему воздушну флоту для місіонерів і має звернутися із покликом до католиків усього світу, щоб склали жертви на купівлю 50 літаків. Цими літаками будуть користуватися місіонарі для перевезення лікарів і сестер милосердя, для доставки лікарств і харчів для недужих і в надзвичайних випадках, коли неможливо буде перевезти до лікарів або шпиталю.

— **100-ліття Академії моральних і політичних наук.** 26. ж. м. відізна Французького Наукового Інституту 100-ліття Академії моральних і політичних наук.

своїх засновни. Управа міста прийме святочно членів цієї академії в залах магістрату, а на другий день буде офіційне засідання, де крім учених промовлятимуть чужинні делегати.

— **Якщо в цей день,** в якому Ви отримали складанку П. К. О., не маєте ще грошей, щоб вислати передплату, то вивірте тимчасом складанку П. К. О., щоб в перших грошей, які дістанете, вислати передплату.

— **Міжнародний Салон Фотографії** улаштує у Львові польське „Т-во Приятелів Красного Мистецтва“ у залах цього-же товариства при вул. Дзедушицьких 1. від 30. жовтня до 23. листопада. На виставу прийшли численні експонати із чужини.

— **Українське Т-во Прихильників Мистецтва** у Львові, подає всім українським мистцям до відома, що вистава образів Т-ва відбудеться в Музею Наукового Т-ва ім. Т. Шевченка у Львові, при вул. Чарнецького 24/II, куди просить прислати експонати до 20. листопада ц. р. За ближчими інформаціями звертатися до Секретаріату Українського Т-ва Прихильників Мистецтва, Львів, вул. Набеляка 39/І.

3 концертової салі.

Концерт Романа Савицького в Самборі.

Музичне сонне життя Самбора розбудив своїм виступом молодий піаніст-віртуоз п. Роман Савицький, даючи 11. ж. м. вперше самостійний концерт у своїм родиннім місті.

На багату програму цього вечора зложився твори Баха, Бетовена, Шумана, Debussy, Барвінського, Шопена і Ліста. П. Савицький вказав своєю грою, що має всі дані на поважного піаніста ширшої міри. Першорядна техніка, спеціально рівномірність і прецизійність ударів (перлісті staccato), динаміка (чудові піана), прегарна, м'ягка кантилена йде в парі з високою музичною культурою. Кожний виконаний твір, хочби він складався з кількох частин, робив враження цілісного, повне шляхотної простоти. Піаніст однаково добре віддавав стиль класичний, як і романтичний, а всеж таки може найкраще вилити твори імпресіоністичні: „Suite“ Debussy і прелюдії Барвінського, причиною чого є те, що п. Савицький вийшов зі школи теперішньої модерної доби.

В творах Шопена (Berceuse і Grande Valse As-dur) найбільше дався відчутти недостача концертного інструменту й можливо, що у вальсі може трохи за скорі темпо пересунуло виразистість мелодії в користь техніки. Зате могутнє враження зробило останнє „Scherzo“ і Марш Ліста.

Піднести ще треба надзвичайний духовий спокій артиста, котрий йому дозволяє вглибитися у даний твір і відобути максимум експресії, так, що навіть менше музикальна публіка слухала його аж до кінця із захопленням.

Концерт належав до найудатніших, чого доказом повиний моральний, а навіть подекуди й матеріальний успіх.

Стефанія Козакевич.

3 опери.

„КАВАЛЕРІЯ РУСТІКАНА“ І „ПАЯЦІ“.

В п'ятницю 21. ж. м. йшли у львівській опері „Паяці“ Леонавалла і „Кавалерія рустікана“ Масканія. Обі ці опери ставлять театри віддавна завжди разом, бо вони мають чимало подібних примет: на обох сцільний стиль вервизму, в обох домінують мотиви арій та обі подають на музичні драми. Ці примети, особливою мелодійністю обох опер та високо-драматична й захоплююча акція, об'явна своєрідною екзотикою. — З'єднавши цим операм величезну популярність та втримали їх на „дальньому репертуарі“ всіх оперних сцен світу.

В п'ятницю в обох операх виступав старий артист (баритон) мелодійської „Ля Скалі“ Вайнберг, великий співак і великий актор. Хоч його голос радше ліричний і тому не завжди може пробитися крізь оркестральну силу тих опер, а проте і голосово і грою цей артист умів зосередити на собі увагу слухачів; правда, що італійська маніра гри вразила нас перекладанням. У партії Недди в „Паяцях“ виступила вразе на львівській сцені п-і Марія Соція, обираючи оплески при отвертій сцені. Вона підкреслила легкомудрий характер Колломбіні в житті і на сцені, а своєю появою та дивним ліричним голосом чарувала слухачів. Партнером її був п. Петер, який умів зробити з постаті паяца трагічну поему. Диригував п. Антін Рудницький кинувши апарату руку висококваліфікованого фахівця.

У „Кавалерії“ партнерами Вайнберга були п-і Ляліана, якої прегарна, глибока краса голосу знаменито підходить до драматичної партії Сантуція, і п. Вронський добре тогосово настроєний. Диригував д-р А. Должиський з питомим йому темпераментом і емоцією.

3 театру.

Великий Театр: „Маріос“, пєса на 5 дій М. Пам'юла.

Автор знаменитого „Топазя“ дав цим разом малюнок із атмосфери марсейської пристачі. Тут за широким морем і далекими країнами, що має сильно драматичні нотки, поєднана із пристрасною любов'ю молодої пари та прегарним батьківським сентиментом. Пєса дає кілька чудових моментів для характеристики „тарасконської“ вдачі південних французів, що від гострих слів і погроз переходять як стій до дружньої гутірки. Побутові сценки та довші діалози не томлять ні на хвилину. Дві розмови сина з батьком глибоко зворушили своєю безпосередньою лірикою.

Пєса повинна би називатися радше „Фані“, бо не муштина, а дічина є в ній справжнім героєм. Постать батька у незграбній інтерпретації арт. Міхальського надала всій пєсі привабливо добросердого чару. Решта роль у руках першорядних артистів: Ходенського, Мартіні, Вежевської, Васілевського, Декораші, приємні для ока живими колірами.

м. р.

3 кіна.

Кіно „АТЛАНТИК“: „В'язні за ґратами“.

Фільм нагадує „Сірий дім“, висвітлюваний недавно у Львові. Майстерно представлене малосе тюремницьке життя, при чому на спеціальне добро треба врахувати авторів сценарія, і може ще більше режисера (славного Фреда Ніблза), що підкреслив людську гідність в'язня, його індивідуальну вартість та трагічні психічні конфлікти. Фільм має ту велику примету американських фільмів, що в найбільш похмурі акції влітає ясні ліричні моменти, що і ту примету, що всі найбільш трагічні й брутальні перипетії зі сценами знущання, вбивств і трупів, кінчаються остаточно — для головних героїв фільму і для її глядачів — щасливо... (Ів)

Із судової салі.

Чи поаліца бе?

До ч. спр. V Кд 515/32 повітового суду у Стрию ведеться справа агентів поаліці у Стрию Марца і Гутовського проти Ілька Саха і тов. з Дідущич Великих, за образу чести, поповнену в цей спосіб, що в донесенні до прокуратури при окружнім суді у Стрию скривилися на них обох за побиття свого брата Федя Саха з Дідущич Вел.

Справа була така: В зимі 1932 р. убито в Дідущичах Вел. парубка Кочкодана. В пошукуванні за справником убивства поліція спинилася на особі Федя Саха, у котрого мала знайти якусь зброю. Він не хотів признатися до вчинку, якого не поповнив; тоді оба поліційні агенти мали бити його так, що він вкільки не міг перенести побиття і неслухного підозріння і з громадсько-му арешті підрізав собі горло відламком шквал. Вже майже конуючи оповів Федя Сах громадянам, що з ним роблено на поліції. Крім того були свідки побиття, бо агенти били не тільки Федя Саха, але теж інших парубків.

Прокуратура зарядила дохощення проти обох агентів. Поліція перевела в Дідущичах дохощення, які чомусь були без наслідку, хоч дідущичські селяни знімали докладно перед комісарем поліції, що переводила слідство, про побиття. У відповіді на донесення до прокуратури і поліції дохощення подали оба поліційні агенти, Мажец і Гутовський, скаргу за образу чести проти ала. д-ра Романа Домбчевського, котрий на бажання Ілька Саха і тов. зробив писмо до прокуратури, а далі проти самого Ілька Саха і його брата.

В часі розправи оба обвинувачі стягнули обвинувачення проти ала. д-ра Домбчевського який сповнив тільки свій обов'язок, подаючи писмо до прокуратури. Досі переслухано в цій справі на кількох розправах цілий ряд свідків які під присягою потвердили рішуче, що агенти Мажец бив і їх і Федя Саха. Має бути ще переслуханий сам Федя Сах і кількох інших свідків, котрих бив також агент Гутовський.

Обвинувачених боронить ала. д-р Домбчевський.

† ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Льонгин Качмарський, 6. староста З.У.Н.Р. в Любачеві, заступник старости в Кольбушові помер у 42 році життя в Кольбушові дня 15 жовтня 1932 року. Був візирем урядовцем, тому всі його поважали. На похорони, які відбудуться дня 17. ж. в Кольбушові, явилася масова інтелігенція повіту. Зібралися також всі заточені українці з повіту, щоб віддати зсмажком останню присягу. Над могилою серед чужого населення пронеслося жалізне українське Віч-на пам'ять.

Дописи.

КОВЕЛЬ. (Звід „Кулек молодіжній вейсей“). Дня 16. п. м. відбулися в Ковелі в театрі „Експрес“ змагання т. зв. „Кулек молодіжній вейсей“, що мали в цей день відвідати у Ковелі з цілого повіту. Тут зроблено все з тією метою, щоб показати у Ковелі якнайбільше „свого народу“. Статистично це вдалося, бо „кулки“ мають за собою владу. Наказано учням, службовцям громади, поліцейським і т. д. бути в „кулку“ і співати в хорі, то мусять „Пописувалися“ хори „кулки“ з Любитова, Серехозич, Несухой й ін. Після виступів для цієї „молоді“ була влаштована забава до раня. В той же час для дійсно української молоді „Союз Українок“ не може відкрити освітніх курсів, бо, навіть курсів крою і шиття. — Присутній.

КОРОПЕЦЬ. (Посвячення районної молочної). Село Коропець, бучацького повіту, переживало 11. п. м. пам'ятний день. Того дня відбулося невідоме посвячення районної молочної, на якому вже в год. 10. рано на зломі перед молочною зібралася кількатисячна маса громадян Коропця і гостей з доколичних сіл. Кожен мав з радістю і гордістю на цей величавий будинок. Фактично молочарня представляється імпозантно. Ціла будівля з каменя, виконана на основі плану інж. Пежанського. Будова веде інж. В. Гринів. В 11. год. при гарно прибраній вітарі відправив Службу Богу б. посол о. д-р В. Пеаліх wraz з о. В. Коропецьким та о. М. Лючим. Описав в гарній проповіді заохотив вірних до праці, пригадуючи, що з вірою у власні сили можна всього довершити. Около 1. год. впад. під проводом о. д-ра Пеліха доколичні священники, а саме: о. сол. Л. Іванів з Делян, о. М. Голейко з Кутиск, о. В. Коропецький з Долини, о. В. Малкович з Коропця, о. М. Лютий з Горигляд і о. О. Крижанівський з Космирини посвятили молочарню. По посвяченні були привіти. Перший зложив привіт сенатор д-р І. Макух. По ньому забрав голос нч. директор Маслосоюзу інж. А. Палій, який представив, яке велике значіння для народу представляє кооперація. Далше в імені доколичних економічних та освітніх установ привітав присутніх у річезій промові о. В. Коропецький. В імені над. ради й управи р. молочної п. Павло Павлюк подякував усім присутнім за участь у святі. Між гістами можна було завважити старенького місцевого 86-літнього пароху о. Проскурницького, що, ведучий своїми парохіями під руки, прибув, аби разом зі своєю парохією тішитися з довершеного великого діла. На свято, крім вище згаданих, прибули ще директор А. Мудрик та інж. Весоловський зі Львова, дир. М. Трач і ревіз П. Мазурок зі Станиславова та інші з Товмача й околиці. — В год. 2. попол. на площі біля р. молочної відбувся фестин. На естраду виступив мішаний хор Коропця під проводом п. М. Садівського. Програма — це твори Леонтовича, Котика, Кошиця. Видно було, що хор вишкочений солідно. На переміну з хором виступала молодь Коропця, яка відтанцювала народні танці, навіть і тяжкі, визначені п. О. Садівським. У часі цілого свята, як і фестину, пригравала гарно дута оркестра з Сорок. Ціле свято робило якнайкраще вражіння. Було видно працю ідейних одиниць Коропця, що змінило біля р. молочної всі доколичні села і адвигнути такий величавий будинок. Найбільше причинилося до цього директор р. молочної інж. З. Коропецький. Рівнож і члени дирекції: п. І. Максимів, п. М. Мельник, як і голова над. ради п. П. Павлюк не пожадували своєї праці і дали доказ, що все можна зробити, коли є сильна воля. — Гість.

СПОРТ.

УКРАЇНА — ЧОРНІ 5:3 (2:1).

По кількох слабших противниках прийшла черга і на лігову дружину Чорних, яку Україна перемогла на П'явському гриші безапеляційно. І то не у випадковому висліді 1:0 чи 2:1, але 5:3. Зовсім не зменшує успіху нашої дружини (чи не найкращого від перемоги над ліговою Погоною в 1929 р. 6:2) те, що Чорні виступили в дещо ослабленому складі (з 4 резервними). Зате слід завважити, що двоє воріт добули вони з карного, Україна града без Скреготи, Сича чи Лалчука, отже також в ослабленому складі: Бутель І, Миськів, Воробець, Підлісенький (Цимбала), Кишля, Бутель ІІ, Лисик, Гоцький І, Петрів, Гоцький ІІ і Максимів.

Від початку накидає наша дружина свою перевагу і в гарячому моменті під воротами Чорних помічник їх головою добуває перші ворота для України. Кілька складних випадів напад Чорних, при чому Островський досить легко передістається через слабо диспозованого крайнього помічника України, центрує і Янчура гостріч „шуром“ добуває вирівнюючі ворота (1:1). Відтак неясну ситуацію на полі Чорних вияснює Гоцький ІІ стрілом головою і другим воротами для України 2:1. Під кінець першої половини мають ще Чорні нагоду вирізняти з карного, якого боронить Бутель І. По половині Лисик змінюється з Петровим і переводить кілька вповні удатних акцій. Гоцький ІІ добуває дальших двоє воріт для України, а Пилат використовує певно два карні (4:3). Під кінець далеким стрілом устійнює Лисик вислід змагання (5:3).

В Україні на перший план вибивається напад, а головою Гоцький ІІ, який був найліпшим гравцем на гриші. Грає він незвичайно змітно, стартуючи до кожного мяча, і своєю технікою та стрілами причиняє немало до цієї перемоги. Перший він, по Кобзареві, добув в Україні „гат-трік“ (трьох з черги воріт), і то у стрілі з ліговим противником. Лисик, подібно як і в змаганнях з Світезю, показав усі свої здібности. Петрів, як звичайно, робив з противником, що хотів, лише відбивався на його брех тренінгу. Гоцький І у багатому слабшій формі, як на початку сезону. В допоміжний найкращий Кишля, в обороні незлий Воробець. Бутель І на воротах не міг, що правда, оборонити ні одного з пропущених воріт, але своїми нелепними вибігами спричинив кілька грізних ситуацій, що й коштували Україні два карні. В Чорних найліпші Лемішка, Чижевський, Пилат і Джимала. Погода вповні дописала, зате видні менше. Суддював невідомо п. Майхерчик.

ЗМАГАННЯ ЗА МИСТЕЦТВО ЛІГИ.

Львів: Погоня — Гарбарня 2:1 (2:0). Краків: Варта — Краковія 1:0 (0:0). Варшава: Польонія — Рух 2:1 (0:0). Лодзь: Л. К. С. — Варшавія 3:2 (2:1). Седальце: 22.пл. — Висла 3:0 (2:0). Перше місце в таблиці заняла несподівано перед Краковією і Погоною помпанська Варта (27 п.).

За вхід до ліги програв в Перемішлі Польонія з Подгужем 2:1 (0:1), яка через це стратила всі шанси дістатися до ліги. У фіналі стрінується 30. X. і 6. XI. Подгуже (Краків) і Лерія (Познань).

ЗА ВХІД ДО А-КЛАСИ.

Самбр: Корона — Яніна 4:0 (2:0). Станиславів: Станиславівія — Ютшенка 3:1 (1:0). У таблиці веде дальша Корона (5 п.). 2) Станиславівія 4 п. 3) Ютшенка 1 п. 4) Огніско 0 п. і 5) Яніна 0 п.

За спадок в А-класи Білий Ореа ремісував з Погоною 1:1, а Гасмоней дістала 2 п. від Чорних І. Б. (а. о.), які не виставили на ці змагання дружини.

До Б-класи увійшов Імператор, який у фіналі переміг З. З. К. 4:2.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

Рекорд — Олд Бої 3:1 (1:0). Гасмоней — Гладіатор 11:1 (8:0).

РУХАНКА ДЛЯ ТРУДОВОЇ ІНТЕЛІГЕНЦІЇ

Вже в суботу 29. жовтня п. р. всякий умовний робітник матиме змогу відсвятити надшарпаній працею в здушних кімнатах сили і нерви руханкою в самі „Сокола-Батька“. Вприви наразі будуть відбуватися раз у тиждень, в суботу, від год. 7—8. ввечері. Члени С.-Б., які оплачують вкладку (1 зол. місячно), користають з руханки безплатно. Вприви будуть достосовані до організмів до руханки несприятливих. Умільний провід і багатий виряд салі у прилади дають повну запоруку, що всього одна година в тиждень, посвячена організмові, стане учасникам колючою та милою розривкою. Участь оголошувати можна кожного дня в канцелярії „Сокола-Батька“, Руська 20, від год. 10—13. і 19—21.

Старшина „Сокола-Батька“

БІРЖА.

Валюти й девізи.

Трансакції. Продажі. Купио.

Голяндія 358.90, 359.80, 358.00; Лондон 30.26—28, 30.42, 30.12; Нью-Йорк чеки 8.91.2, 8.93.2, 8.99.2; Нью-Йорк кабель 8.91.7, 8.93.7, 8.89.7; Париж 35.14, 35.13, 34.95; Прага 26.41, 26.47, 26.35; Швейцарія 172.30, 172.73, 171.87; Італія 45.65, 45.87, 45.43; Берлін 211.95.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 24. X. 1932 р. на масло експортне та десертне пріма 3.00 зол., на літру молока 18—20 сот., літру сметани 0.90 зол., копу нець 5.10—5.20 зол.

В цінах з 22. X. подано через помилку ціну масла зол. 3.20 замість зол. 3.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Миський Театр.
Вівторок, 25. X. год. 7.30 веч. „Марія“ (Абонам. 2).
Середа, 26. X. год. 7.30 веч. Опера.
Четвер, 27. X. год. 7.30 веч. „Марія“ (Абонам. 2).

Театр Різнородностей.
Вівторок, 25. X. год. 7.30 веч. „Олімпія“ (Абонам. 2).
Середа, 26. X. год. 7.30 веч. „Олімпія“ (вистави закуп.).

Концертне Бюро М. Тірка.
Вівторок 25 жовтня ц. р. III. Мистецький концерт, Ян Кубеліх, скрипка.
Четвер, 27. жовтня: Деля Ліліська, піаніст.

Кіна.

АПОЛЬО: „Москва без маски“.
АТЛАНТИК: „Люди за кратами“.
КАСІНО: „Молодіжний мисл“ (Ван Дайк).
КОЛІСЕЙ: „Орляний шпиль“, режис. „То жінки аніж цюму“.

КОПЕРНИК: „Франкенштайн“ (Ворис Карлов).

МАРУСЕНЬКА: „Франкенштайн“ (Ворис Карлов).

МІРАЖ: „Бен Гур“ (Рамон Новаро).

ОАЗА: „Беніта, цвітіння Гавани“.

ПАЛЯС: Ці к. компанія сердець“ (сценарій Рода-Роді).

ПАН: Конгрес танцює“ (Лілія Гарсія).

ПАСАЖ: „Тайний детектив“.

ПРОМІНЬ: „Сталева рука“, режис.

СТИЛЕВ: „Жінко, не гриши“ і „Особиста секретарка“.

УТІХА: „Безбожне дітя“.

ХІМЕРА: „Куль тїла“.

Закордонне радіо.

Середа, 26. жовтня 1932.

Мор. Острава (263.8) 10.00 Військ. оркестр. **Братислава** (278.8) 12.30 Радіооркестр. 19.05 Спіл. скрипка, радіоорк. 20.00 **Авдіція** 22.20, 23.00 Музика, **Мілан** (331.4) 11.15, 13.00, 19.00 Музика, 20.30 **Оперетка**, **Штутгарт** (360.6) 19.30 „Олена Єгиптянка“ оп. Р. Штрауса, **Берлін** (419) 21.00 „Дер Цайбербаум“ муз. комедія **Глюка**, **Прага** (487) 15.30 Альтківоний рецитал, **Відень** (517.2) 11.30 Квартет, 15.20 Спіл. 20.00 Віденський вечір, **Харків** (937.5) 10.00, 14.30, 15.00, 16.35, 19.00, 23.00 Концерт, 12.15 Українська музика, 18.15 Музика, рецитали.

Львівське радіо.

Середа, 26. жовтня 1932.

11.40 Огляд преси, 11.58 Час, 12.10, 17.00 Громофон, 13.20 Метеор. комунікат, 15.40 Господарський комунікат, 16.00 „Перша звіршина“ для дітей, 16.12 „Котічі лапки“ балачка, 16.25 Громофон, Солова рерум, 16.40 Відвід, 17.40 Міфінар, Діалогі жін. прані, 18.00 Концерт, біжучі вістки, 18.55 Літер. балачка, 19.10 Вечеря, 19.30 „Виспіваний народу живе слово“, 19.45 Прес. рад. денник, 20.00 Пісники, 20.30 Фортелли, 21.20 Спортові вістки, прес. рад. денник, 21.30 Арч та пісні, 22.00 На овилі, 22.15 Аук. з опери „Натазис“, 22.40 Відвід у новогорької мові, 22.55 Комунікати, 23.00 Танк. музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

На пресовий фонд „Діла“ зложив Стефан Чепеліський, Дінів зол. 5.—

Зголошення на аншій курс кооперативний приймає до 30. X. 1932 Управа, вул. Корняків 1. 701 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

НАКИДКИ брокети від 3.80 зол., колдри, постіль, фіранки, капі, портіери найдешевше **Фрайліх**, Львів, Сикстуська 21. 561 1—1

БЛИЗЬКО Львова мале господарство винайму. Михалічко — Домажир, почта і стація в місці. 692 2—7

ТОРБИ ШКІЛЬНІ, тежки, портфелі, гаманці поручає, надриває найдешевше Заведення Ринмарської-Галантерейне Н. Барера, Сикстуська 2. 370 x

ДО ВІНАЙМУ в домі УКТОДІ, вул. Потоцького 48, 4 кімнати комф. з принал. в партері, і кімната кавал. на поверсі, 4 автогаражі в под'їзку. — Інформації в УКТОДІ, вул. Руська 3/II, телеф. 62-14. 686 3—4

ПРИЙМУ 2 студентки на станцію, Станція 8, I пов. звері ч. 10. 694 1—1

МУЗИЧНІ інструменти чеські дешево продіє кооператива Українська Книгарня, Чортків. 699 1—2

МЕШКАННЯ 4 кімнати з кухнею, середмість, комфорт, відступало за мешкання 2 кімнати і кухня, комфорт. Зголошення до Адміністрації „Діла“ під „Заміна“. 700 1—1

ШЕВЧЕНКО і КНЯЖНА РЕПІНА
Ціна 1.50 зол., на почт. перес. 50 сот.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

ЛІЖКА МЕТАЛЕВІ ВІЗКИ ДІТОЧІ
поручає дешево фабричний склад

МЕЧ. ВОЛКОВИНСКИЙ
Львів, Коперника 5. Тел. 95—97
Металеві тапчани.
УВАГА! Шкіл фабричні.

ПЯНІНА
першорядні по аншійських пінат; на догідних умовах. Купно, продажа; заміна у жині а них інструментів.

НОВАЦКІ
Пісудського 17. Тел. 33-21.

ВОЛОДИМИР ОСТРОВСКИЙ.
СМІХ ЗЕМЛІ
Ціна 1.50 зол., з почт. перес. 2.10 зол.

АЛЬФОНС ДОДЕ
МАЦІЦЬКИЙ
Переклад із французької мови М. Рудницького. — Ціна 3.— зол., з почт. пересилкою 4.— зол.